

Афирмација
на
македонските
традиции
и обичаи

Интервју со
проф. д-р
Дарко Гашпаровиќ,
добитник на
Светската награда
за хуманизам за
2016 година

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Година XXIII 2015.
НОЕМВРИ – ДЕКЕМВРИ
STUDENI – PROSINAC
ЦЕНА 5 кн

БРОЈ

98

ISSN 1333-7769

Продлабочени врските меѓу Македонија и Хрватска

**Почеток на наставата по македонски
јазик во Сушачката гимназија**

**Недела на македонска музика, танц,
изложба, филм, книжевност, гастрономија...**

caffetin COLD®

caffetin COLDmax®

Za ublažavanje simptoma prehlade i gripe

**Tableta ili topli napitak,
izbor je Vaš!**

paracetamol
pseudoefedrin
dekstrometorfan
vitamin C

paracetamol
fenilefrin

- ✓ **POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA**
- ✓ **GLAVOBOLJA**
- ✓ **BOL U MIŠIĆIMA**
- ✓ **GRLOBOLJA**
- ✓ **CURENJE IZ NOSA**
- ✓ **SUHI KAŠALJ**

1-2 tablete 4 puta na dan

- ✓ **POVIŠENA TJELESNA TEMPERATURA**
- ✓ **GLAVOBOLJA**
- ✓ **BOLOVI**
- ✓ **GRLOBOLJA**
- ✓ **ZAČEPLJENOST NOSA**

Sadržaj vrećice otopiti u čaši tople vode uz miješanje i popiti, ne više od 4 vrećice kroz 24 sata

ALKALOID
Health above all

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputu o lijeku, a o rizicima i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika.

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:
МИЛЕНА ГЕОРГИЕВСКА

Заменик на главната и одговорна уредничка:
ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Васил Тоциновски

Тинка Барбутов Крстева

Мирјана Мајиќ

Редакција:

Елизабета Петровска – Загреб

Јулијана Младеновска Тешија – Осиек

Ана Азеска – Риека

Елена Кипровска Кнежиќ – Задар

Биљана Митревски – Сплит

Михаела Златеска – Пула

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH
posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,
Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ – IBAN: HR6023400091100038804

Tel./Fax: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: zajednica.makedonaca1@zg.t-com.hr

zmurh.hr@gmail.com

За издавачот: Илија Христовулов

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

ЕХО НА ВРЕМЕТО

**Агол на уредникот
Urednikov kutak**

Можеме ли повеќе?

Кон средина на јануари, во Опатија, сосема непредвидено запознав една госпоѓа од Холандија, инаку политиколог по струка. Вели дека во Загреб разговарала со некој хрватски Македонец кој темелно ја информирал за животот и формите на организираноста на македонската дијаспора во Хрватска. Таа најблаго кажано е воодушевена. Особено професионално, како политиколог. Иако не го дознав идентитетот на нашиот Македонец, сметам дека тој успеал во сосема краток разговор волшебно да ја воведо во сите „тајни“ и успеси или неуспеси на нашата македонска заедница во Хрватска. Восхитена е со организациската структура и територијална покриеност, со невидена палета на културни настани и љубоморно чување и негување на матичната традиција, со постоење на големиот македонски лекторат при универзитетот во Риека и научните напори на тамошниот почесен македонски конзул за афирмација на македонската култура и историја.

Прашува дали сме горди на сето тоа? Дали е Македонија свесна за своето „златно“ малцинство во Хрватска кое е вистински пример во регионот и пошироко за тоа како се негува националниот интерес. Госпоѓата во манир на искусен политиколог го употреби изразот „национален интерес“ како широка палета интереси на луѓе од една нација кои се грижат за својата безбедност, култура, економски просперитет...

Вели дека е посебно воодушевена со една стара македонска сентенција, која е веројатно и вистинскиот клуч за сето она што ја восхитува во врска со македонското малцинство. Имено, да ја цитирам мислата: „Мене животот ме научи на правилото – направи го тоа што го можеш, со тоа што го имаш, таму каде што си. И си направил многу.“ Таа смета дека оваа мисла може целосно да се „проектира“ на македонската дијаспора во Хрватска. Мошне сугестивно се дополнува – не сте свесни колку сте направиле и колку правите. Бидете горди, повеќе од тоа не е можно!

А ние треба сите да се запрашаме: Можеме ли повеќе?

Милена Георгиевска
(m.georgievska@gmail.com)

Почеток на наставата по македонски јазик во Сушачката гимназија

Кругот на изучување на македонскиот јазик во сите три нивоа на образование во Риека беше затворен на 23 ноември 2015 година со отпочнување на наставата по македонски јазик во средното училиште на Град Риека, Сушачката гимназија. Со тоа, покрај основците кои веќе осма година по ред имаат можност да го изучуваат македонскиот јазик во ОУ „Центар“, и студентите, кои преку лекторатот за македонски јазик исто така веќе осма година на Филозофскиот факултет во Риека се запознаваат со македонскиот јазик, книжевност, култура и цивилизација, сега и средношколците од Риека и околината ја добија истата можност.

Благодарение на напорите на претседателот на МКД „Илинден“ од Риека, Илија Христовулов, и на директорката на Сушачката гимназија, Џудита Франко, од оваа година учениците од оваа гимназија, но и сите заинтересирани средношколци од приморско-горанската жупанија, на листата изборни предмети како предлог го добија и предметот македонски јазик и култура. Уште на самиот почеток се забележа огромниот интерес за изучување на македонскиот јазик од страна на средношколците, чија бројка почетно стигна до 20 ученици, но во меѓувреме интересот меѓу учениците се зголеми и оваа година наставата

по овој предмет ќе ја посетуваат дури 30 ученици.

Реализатор на наставата е Наталија Лековска, која има долгогодишно искуство во работата со основците во ОУ „Центар“ и која токму на 23 ноември, на денот на гимназијата, имаше можност да се запознае со дел од своите идни ученици средношколци. Средбата беше добар повод за презентирање на програмата по предметот македонски јазик и култура, запознавање на учениците со активностите на помладите изучувачи на македонскиот јазик и култура и со активностите во иднина, како и плановите за посета на Македонија и запознавање во живо со нејзините убавини. На првата средба со средношколците присуствуваше и лекторката по македонски јазик на лекторатот во Риека, Ана Азеска, која накратко ги воведо учениците во основните карактеристики на македонскиот јазик, неговите почетоци и историскиот развој, па ги повика да се дружат и на Филозофскиот факултет во Риека, на наставата по македонски јазик.

Три недели подоцна, на 15 декември, во големата сала од Сушачката гимназија се одржа и свеченост по повод отпочнувањето на наставата по македонски јазик и култура. Со присуство на голем број ученици, професори, на деканката на Филозофскиот факултет

во Риека, директорката на ОУ „Центар“, претставникот на Приморско-горанската жупанија, како и на директорката на Сушачката гимназија, Џудита Франко и претседателот на МКД „Илинден“, Илија Христовулов, на свечен начин се одбележа соработката меѓу Гимназијата и МКД „Илинден“ чиј плод е реализирањето на наставата по македонски јазик и за средношколците.

Свое обраќање пред присутните имаше и амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватска, Даниела Караџоска. Настанот беше збогатен и со прекрасните македонски народни песни во изведба на членовите на хорот при МКД „Илинден“ и со рецитација на македонска поезија од основците кои веќе неколку години со ред ја посетуваат наставата по македонски јазик во ОУ „Центар“.

По завршувањето на официјалниот дел од програмата славењето продолжи во неформален дух, повторно со убав македонска песна и со чаша вино со која се наздрави во име на почетокот на уште една нова ера во афирмацијата на македонскиот јазик и култура во Риека, а која што, како што истакна директорката на Сушачката гимназија, Џудита Франко, се надеваме ќе биде само прва во низата што ќе следат.

Ана Азеска

Ден на Координацијата на националните малцинства во Загребската жупанија

На 7 ноември во ресторанот *Феникс* во Старо Чиче, по трет пат се одржа *Денот на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства во Загребската жупанија*, која е од оваа година побогатата за уште едно малцинство, германското. Воведна реч одржа претседателот на Коор-

динацијата, Имбро Беркеш. Тој ја истакна одличната соработка со институциите во жупанијата, односно нивната сесрдна поддршка во работата на малцинствата и зачувувањето на националниот идентитет. Бројните припадници на деветте национални малцинства ги поздравиле и претседателот на Собранието

на жупанијата, Дражен Бошњаковиќ и заменикот на жупанот на Загребската жупанија, Рудолф Вујевиќ.

„Загребската жупанија е ваш голем поддржувач и се веселиме на вашиот напредок“, нагласи Бошњаковиќ, додавајќи дека во еден глобализиран свет, исклучително е важно да се зачуваат своите корени, историјата и културата.

„Јас не сакам да го користам изразот малцинство, затоа што вие сте наши драги пријатели, соседи, и на таков начин се однесуваме кон вас. Загребската жупанија е отворена за сора-

ботка и во 2016 година нема да ги намалуваме финансиските средства за вашите активности“, посочи Вујевиќ.

Во музичкиот дел од програмата учествуваа црногорското, чешкото, унгарското и македонското малцинство, кое го претстави женската вокална етногрупа *Езерки*. На прославата малцинствата го презентираат сето она што во текот на годината го работат, а ја претставуваат и својата национална кујна, па така гостите можеа да се почестат со многу вкусни деликатеси и пијалаци.

Е. П.

Прослава на „10 декември – Денот на човековите права“

Традицијата не се изневери ни оваа година. По единаесетти пат, со пригодна свеченост се одбележа „10 декември – Денот на човековите права“. Во организација на Координацијата на советите на националните малцинства и претставниците на истите за Град Сплит, централната свеченост се одржа традиционално во ресторанот „Болеро“ во Сплит, на 5 декември 2015 година.

Прославата се организираше под покровителство на сплитскиот градоначалник, Иво Балдасар, во чие име на присутните им се обрати претседателот на Градскиот совет на Град Сплит, Борис Курковиќ. Во својот говор, тој го истакна значењето на тој ден не само за малцинствата, туку и за самиот Град Сплит, кој на овој начин го покажува и своето мултинационално богатство.

Присутните гости потоа ги поздравиле и почесниот гостин, претседателот на Антифаши-

стите на Град Сплит, професорот емеритус Јосип Милат, кој исто така го истакна значењето на овој ден и посочи неколку извадоци од Повелбата за почитување на човековите права.

Дека нешто се менува и во Сплитско-далматинската жупанија можевме да забележиме и по присуството на Марко Бекавац, кој од неодамна стана координатор за работа со националните малцинства во Сплитско-далматинската жупанија.

Во името на Советот на националните малцинства на Република Хрватска присутните ги поздравиле потпретседателот

Веселко Чакиќ, кој во своето обраќање кон присутните укажа на значењето на овој ден за сите припадници на националните малцинства во Град Сплит и во Република Хрватска. Тој нагласи дека и присуството на бројните Хрвати на оваа свеченост докажува дека малцинствата во Сплит се добро примени и дека нема примери на никаква дискриминација.

Последната негова констатација за интегрираноста и асимилацијата доби потврда во музичкиот дел на прославата која ја водеше познатата меѓународна водителка Олга Барбир со својот репертоар на песни и ора од сите домицилни држави на присутните малцинства. Од словенските „попевки“, преку босанските „севдалинки“, италијанските „канциони“, до македонските „песни и ора“, унгарскиот „чардаш“, па и рускиот „казачок“ – за секого по нешто до касно во ноќта.

Биљана Митревски

Интеркултурно образование и образование на националните малцинства

Во пресрет на планираната курикуларна реформа, на 14 декември во библиотека-та „Богдан Огризовиќ“ во Загреб се одржа тркалезна маса на тема *Интеркултурно образование и образование на националните малцинства во хрватскиот образовен систем*, во организација на иницијативата СИТЕ НИЕ – за Хрватска на сите нас, GOOD ини-

цијативата, Институтот за отворено општество и Националната фондација за развој на граѓанското општество. Со настанот модерираше Мартина Хорват од „Гонг“, а учествуваа претставници од Канцеларијата за човекови права и права на националните малцинства, од Министерството за наука, образование и спорт на РХ и други, меѓу кои беа Мирко Марковиќ,

Ален Тахири и Маја Матиќ.

Освен спомнатите претставници, учесници од училишта, јавни институции, совети и организации на националните малцинства како и од граѓански организации кои се занимаваат со образование, дискутираа и даваа препораки за унапредување на интеркултурното образование и за квалитетно спроведување на образованието на националните малцинства. Заклучок беше дека е неопходно во текот на наставата да се обезбеди време за интеркултурно учење за етнички, верски и културни различности, како дел од богатството на луѓето кои живеат во заедница, и да се спроведуваат активности кои овозможуваат меѓусебно запо-

знавање. Исто така, важно е во курикулумите да се вклучат содржини за историјата и културата на националните и другите малцинства со посебен акцент на нивниот придонес кон заедничката култура. Особено е значајно и децата припадници на мнозинската група да учат за културите на малцинствата како дел од заедничкото културно наследство, како и вклучувањето на родителите во воспитно-образовниот систем.

На тркалезната маса и претходеше промоција на книгата *Интеркултурноста во наставата* од Марија Саблиќ, која ја претставила проф. д-р Невен Хрватиќ и д-р Нивес Томашевиќ.

Е. Петровска

Со нови успеси во 2016 година!

На 15 декември МКД „Охридски бисер“ од Загреб организираше традиционална предновогодишна прослава за своите членови и нивните пријатели. По тој повод пејачката група *Момчи бисерни* во придружба на водителот Сафиудин Алимоски на гитара се погрижи за доброто расположение и веселба кај присутните, додека пак, за богатата трпеза беше најзаслужна кулинарската секција на Друштвото.

Секретарката на Друштвото, Виолета Штерјова, во името на претседателот Благој Штерјов, кој поради здравствени причини беше спречен да присуствува на прославата, им се заблагодари на сите којшто потпомогнаа во реализацијата на бројните активности во изминатата година, им ги честита претстојните новогодишни и божиќни празници и им посака тагата и болката да им бидат минато, а здравјето, среќата и радоста да им бидат

верни сопатници во новата година, со успех, како на личен, така и на деловен план. Прославата помина во пра-

значна атмосфера, со многу смеа, музика, песна и чаша македонско вино.

Е. П.

Македонски производи на хуманитарниот Божиќен саем во Загреб

На 6 декември на Загрепскиот велесаем се одржа традиционалниот хуманитарен Божиќен саем во организација на Интернационалниот клуб на жени – Загреб. Саемот, на кој учествуваа 47 држави, го отвори загрепскиот градоначалник Милан Бандиќ, а средствата од продадените производи беа наменети за потребите на Центарот за воспитување и образование *Зајезда* и Психијатриската болница *Лопача*.

Амбасадата на РМ во РХ и годинава учествуваше на саемот со производи донирани од Тиквеш, Езимит, Визба Валандово, Врутак, Витаминка, Свишлион, Агенс, Алкалоид, Мамас, Заедницата на Македонците во РХ, МКД „Охридски бисер“, Хрватско-македонското друштво на пријателство... Производителите ги нудеа Кристина Колоска Шкварч, Анка Рабузин и Ивана Новоселник, а посетителите, кои ги имаше над 7000, по симбо-

лична цена можеа да купат македонско вино, мастика, ајвар, разни кекси и слатки, сувенири, козметика, книги, честитки и мноштво други ракотворби со македонски мотиви.

Во културно-уметничката програма на саемот Македонија ја застапуваше вокалната етногрупа *Езерки* која исполни неколку македонски народни песни.

Е. П.

Македонската традиција на Божиќна изложба

На 12 декември во Културниот центар Дубрава во Загреб, како дел од манифестацијата *Традиција која не поврзува*, се одржа Божиќна изложба. Манифестацијата претставува

циклас на работилници преку кои се поврзува разновидноста на традиционалните култури на Хрватска и на националните малцинства кои живеат во Загреб и околните места.

Со презентација вачкото, чешкото, полското и македонското традиционалното наследство на поединечните национални малцинства се охрабруваат децата и младите да учествуваат во негувањето на нивната традиција и почитувањето на различните култури. Така, присутните имаа прилика да уживаат во богатата презентација на предбожиќните и божиќните обичаи.

Манифестацијата беше во организација на Народниот универзитет Дубрава, а учествуваа претставници на словенското, бугарското, украинското, сло-

вачкото, чешкото, полското и македонското традиционално наследство на поединечните национални малцинства се охрабруваат децата и младите да учествуваат во негувањето на нивната традиција и почитувањето на различните култури. Така, присутните имаа прилика да уживаат во богатата презентација на предбожиќните и божиќните обичаи.

Освен презентација на традиционални обичаи и дегустација на храна и пијалаци, Божиќ се слави и со музика, па присутните можеа да ги проследат и настапите на традиционални божиќни песни.

Е. П.

Во Охрид душата ја напојував со чудесната земја Македонија

Високото признание на овогодешниот добитник проф. д-р Дарко Гашпаровиќ му е доделено овие денови во Охрид, а му го врачи Јордан Плевнеш, претседател на Охридската академија за хуманизам и ректор на Универзитетот за аудио-визуелни уметности во Скопје. Академијата ја воспостави оваа награда во 2007 година, а до сега ја добиле деветмина истакнати творци во светот од разни области на уметноста и филозофијата.

Професоре Гашпаровиќ, што ова светско признание од Охрид всушност значи за Вас? Зошто е толку посебна оваа награда?

Таа награда дојде како врвна потврда за успешноста на моето полувековно дејствување за поттикнување на

хуманизмот во областа на културата, книжевноста и театарот. Културата и уметноста не познаваат граници, тие изразуваат и промовираат општо-човечки вредности од почетокот на човечкиот свет. Во образложението е истакнат и мојот придонес за екуменизмот, особено за зближувањето на католиците и православните, како и мојата духовна врска со Македонија и Македонците. Лично, наградата ја доживеав како признание за мојата татковина Хрватска, а им ја посветувам на многу поединци и установи кои учествуваа во формирањето на мојот интелектуален и хуманистички пат низ животот – Класичната гимназија и Филозофскиот факултет во Загреб, Одделот за кроатистика на Филозофскиот фа-

Светската награда за хуманизам за 2016 година што ја доделува Охридската академија за хуманизам оваа година ја доби проф. д-р Дарко Гашпаровиќ, истакнат хрватски интелектуалец, театролог, драматург и книжевник. Во разговорот за „Македонски глас“ говори за хуманизмот кој доживува криза, за Македонија и Македонците...

култет во Ријека, како и Hankuk University of Foreign Studies од Сеул, Република Кореа, каде предавав две години на Одделот за јужнословенски студии, што кај мене го продлабочи сознанието за тоа дека сите луѓе се – Едно.

Враќање кон изворните хуманистички вредности

Во голема мера ја поддржувате идејата за хуманизмот како неодминлива светска вредност, која има пресудна важност за животот и опстојноста на човекот и неговиот свет. Во оваа смисла која е Вашата порака за нашите читатели?

Хуманизмот, едноставно кажано, е безусловна преданост на човечкото битие. На доделувањето на наградата во Охрид на 18 јануари 2016 година, меѓу другото, реков:

„Никогаш како денес хуманизмот не доживувал толку тешки денови. Ставен во средиште на Исусовата наука како суштество налик на Бог, присутен

во античкиот, хеленскиот искон на европската култура и цивилизација, во средниот век и во периодот на хуманизмот и ренесансата подигнат на ниво на универзална парадигма, во последните два века се најде во искушение на оспорување како во општествената прагма, така и во уметноста. Трајно стоиме пред темелното прашање: кој е и што е човек? Слика на човек како двојно суштество кое во себе носи и дејствување кое го произнесува творењето и деструкцијата, идеја за добро, вистина и убавина, но и за зло и лаги, која содржи во себе супстанца на најврвна духовност, но и најниска анималност. Прогласувајќи го хуманизмот повеќе имплицитно, отколку експлицитно, одбирајќи егзистенција, наместо есенција – човекот се одрекол од самата суштина на своето бесмртно битие. Последните се видливи во сите подрачја на животот, најмногу во политиката, која директно е виновна за тешката хуманитарна криза во

Дарко Гашпаровиќ и Јордан Плевнеш

светот. Затоа враќањето кон изворните хуманистички вредности е *conditio sine qua non* на човековиот опстанок.

Кажете ни каква е Вашата врска со Македонија и Македонците?

Во Македонија прв пат бев во далечната 1963 г., кога во рамките на матурското патување преку Скопје дојдов до Охрид. Ми се стори тогаш тоа езеро како море, како класичар веќе тогаш почув-

ствував митска сила на тоа место. Подоцна често се враќав во Охрид и секогаш душата ја напојував со убавината на чудесната земја Македонија. Во неа е роден и живеел крал Александар Велики, таму во Егејска Македонија и св. Павле, по визијата дека го повикува некој Македонец, прв пат стапнал на европско тло и ја втемелил првата христијанска заедница, таму во август 1903 г. за Илинденското востание

во Крушево е основана првата република на Балканот.

На вториот хрватско-македонски научен собир за нашите книжевни и култур-

ни врски во Охрид, во 2007 г. после 25 години се сретнав со Јордан Плевнеш, и се почувствував како никогаш да не сме се разделиле. Тогаш подобро ја запознав Македонија и нејзините прекрасни луѓе. Јордан ме одведе во митската гора Галичица до точката каде се гледаат Охридското и Преспанското Езеро. Почнав да се занимавам со македонски теми, па го преведов на хрватски јазик романот „Осмо чудо на светот“ од Плевнеш (Џетиње, 2014 г.). Со еден збор, Македонија и нејзините луѓе се важен составен дел од мојата чувствителна и интелектуална меморија.

Милена Георгиевска

Промоција на „Писмото низ вековите“

Наскоро се очекува промоција на Вашата нова книга, во која е вклучено и македонското културно друштво „Илинден“ од Риека. За каква книга станува збор?

Промоцијата на мојата нова книга „Писмото низ вековите“, која во јануари 2016 г. ја објави Феникс од Скопје (превод Павлина Тасева), заедно ќе ја организираат

МКД „Илинден“ и Првата сушачка гимназија. Книгата има 12 избрани книжевно-културолошки огледи од 1965 до денес. Посебно сум среќен што таа моја десетта книга излезе во Македонија на македонски јазик.

Непосредно после тоа следат колумни кои ги објавувам континуирано од мај 2007 г. во христијанската ревија КАНА, а посве-

тени се на духовноста во уметноста и животот. Оттука и желбата за строго пробрани колумни (а наскоро ќе ги има стотини), па ќе објавам книга со наслов *U duhovno zagledan*. Во соработка со примадоната Мирела Тоиќ работам на монографија за Ѓузепе Верди во риечкиот театар. Имам и други планови, но за тоа ќе зборуваме друг пат.

О ла ла, 365 вечери по петти пат

Кога некој кој ќе бездомник, без доволно средства за нормално живеење, ви каже дека со посебно задоволство ја чека доцната есен кога МКД „Македонија“ како учесник на најхуманата акција во Сплит, „О ЛА ЛА, 365 ВЕЧЕРИ“ подготвува македонски специјалитети, можете да бидете горди што сте станале

дел од една светла традиција на Град Сплит. Имено, во овие пет години безброј жители на Сплит ја искажаа својата хуманост на дело, подготвувајќи секојдневно по триесетина вечери за бездомниците во прифатилиштето на Град Сплит.

За жал од една страна, а на наша гордост од друга страна, ние сме сè уште единствено здружение на националните малцинства кое од првиот ден е учесник на оваа хуманитарна акција. И оваа година, на 20 ноември вредните членови на

МКД „Македонија“ им подготвија на нашите сиромашни сограѓани – бездомници богата македонска вечера со која сакаа да им помогнат полесно да ги поминат овие свои тешки денови, а истовремено и да ги приближат до македонската традиционална култура и кујна.

На трpezата се најдоа неизбежното „тавче гравче“, сарми, турлитави, тава ориз, баници, зелници, баклави и равании, а сето тоа потврди само дека сплитските бездомници имаат искрени пријатели и кај сплитските Македонки и Македонци.

Биљана Митревски

Промовирање на разбирање, дијалог, толеранција и солидарност

Како и секоја година, Македонците во Сплит организирани во Македонската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“, во католичката црква „Сестре од Анчела“ го прославија најголемиот христијански празник – раѓањето на Исус Христос. По овој повод во Сплит допатува свештеникот на Македонската православна црква во Република Хрватска од Загреб, протојерејот отец Кирко Велински. Тој изрази големо задоволство што бројот на луѓето кои доаѓаат во црква е секоја година сè поголем и ги повика Македонците да не се делат помеѓу себе и да ги надминат меѓусебните недоразбирања.

По трет пат во својот мандат градоначалникот на Сплит, Иво Балдасар, им го честита Божиќ на сите свои сограѓани кои овој празник го слават по

јулијанскиот календар. Така и оваа година во вечерните часови ги посети припадниците на македонското национално малцинство на Град Сплит во просториите на Македонската православна црковна општина „Св. Наум Охридски“ во Сплит. Заедно со своите соработници, на протојерејот Кирко Велински и на претседателот на МПЦО „Св. Наум Охридски“, Живко Богески, им го честита

празникот со „Христос се роди“ и уште еднаш искажа желба овој празник на верниците од православна вероисповед да им биде поттик за промовирање на разбирање, дијалог, толеранција и солидарност како основ за градење на подобра иднина. По благословувањето на лебот и воведната молитва, прославата продолжи во пријателска атмосфера.

Биљана Митревски

МНТ го доби Орденот за заслуги на РМ

За исклучителниот придонес што го даде Македонскиот народен театар за збогатувањето на македонската култура, како и за афирмација на земјата во светот, оваа културна институција во декември 2015 година го доби „Орденот за заслуги за Македонија“. Оваа престижна награда на раководството на театарот МНТ му беше връчена по повод 70 години од неговото основање. Признанието го додели претседателот на Република Македонија, Горге Иванов, кој посочи дека веќе 70 години, колку што постои МНТ, на сцената на овој театар се одигрува животот на цел еден народ.

- Доволно е да се потсетиме на луѓето кои

го оживеаја македонскиот збор и македонската приказна на театарската сцена. Да се сетиме на Јордан Хаџи Константинов-Џинот, Антон Панов, Ристо Крле, Васил Иљоски, Војдан Чернодрински, но и на Блаже Конески, првиот лектор и драматург на Македонскиот народен театар. Со нив-

ните драми тие ни ја вратија довербата на сопствениот македонски јазик и ги оспособија идните генерации да достигнуваат нови дострели во македонската драмска уметност, рече претседателот Иванов.

Директорот на МНТ, Дејан Пројковски, кој во името на оваа култур-

на институција ја прими наградата, истакнал дека е огромна честа во годината кога најстарата и најголема национална театарска институција слави 70 години од своето постоење да се добие „Орден за заслуги за Македонија“, којшто го доделува претседател на држава.

- Ова признание е од исклучително важно значење, затоа што прв пат го добива една театарска институција, како заеднички успех на сите нејзини чинители. Но, уште повеќе е вредно бидејќи е силна потврда на успехите што ги постигнува Македонскиот народен театар сиве овие децении наназад, посочил Пројковски.

М. Г.

Во Македонија ќе се снима филм со светски имиња

Филмски сцени снимени во Македонија веќе го прошетаа светот. Тоа беше случај со филмот „Пред дождот“ на Милчо Манчевски, но и со други филмски остварувања што се најдоа на светските филмски фестивали. Така, интересот за Македонија и натаму е присутен и тоа од повеќе аспекти. Не само што во последно време со своите природни убавини, гостопримството на народот и добрата храна Македонија привлекува сè побројни туристи, како од регионот, така и од странство, туку станува мета на интерес и на познати филмски продукции. Неодамна, како што дознаваме, во

Македонија престојувале претставници на раководствата од филмски продукции од Франција и Велика Британија.

Посебен интерес на овие филмски продукции, како што јавува МИА, било снимање на заедничко филмско остварување – француско-англиска копродукција со познати филмски имиња. Првите сцени се очекува дека би можеле да бидат снимани кон крајот на 2017 година.

За големиот интернационален филмски проект биле разгледаани неколку локации, а Битола и Прилеп имале посебно место. Во Зелениково се планира да биде изградено филм-

Сцена од „Пред дождот“

ско студио. Но, тука не застанува интересот на странските продуценти кои во снимањето на филмот би вклучиле и македонски филмски работници, а музиката за филмот би ја правеле македонски автори.

Според Министерството на култура на Република Македонија, продуцентите од Фран-

ција и Британија најавиле дека во јуни повторно ќе дојдат во Македонија, за дополнително да разгледаат и други можни локации кои би ги задоволиле нивните барања, како и да ги прецизираат деталите околу снимањето на овој голем филмски проект.

М. Г.

РАЦИНОВ ДЕН И ДЕН НА ЗМРХ

Продлабочени врските меѓу Македонија и Хрватска

„Сè е минливо: туку врз сè остануваат траги – коишто вечно зборуваат за тоа...“ – извадок од Рациновата „Антологија на болката“

Јазикот на еден народ е неговото основно и најпрепознатливо обележје, а тој најубаво се искажува низ поезијата. Рациновиот поетски глас е глас на македонскиот народ, глас што го поврзува минатото со сегашноста и иднината, глас на трајните и неuniштливи човечки идеали. Но исто така, Рациновата поезија ги поврзува и продлабочува пријателските врски меѓу Македонците и Хрватите. А сè започна во Само-

бор, кога на 25 ноември 1939 година во печатницата на Драгутин Шпулер се отпечати на македонски јазик единствената Рацинова стихозбирка *Бели мугри*.

По тој повод, а во чест на големиот поет и револуционер Кочо Рацин, на 28 ноември 2015 година во Самобор, во организација на Заедницата на Македонците во РХ и МКД „Охридски бисер“ од Загреб, а под покровителство на Советот за нацио-

налните малцинства на РХ и Самоборскиот музеј, се одржа традиционалната културна манифестација *Рацинов ден – Бели мугри*. Пред споменикот на Кочо Рацин, кој се наоѓа во паркот на Самоборскиот музеј, и оваа година се собраа голем број на Македонци. Венци свежо цвеќе положија амбасадорката на РМ во РХ, Даниела Караѓозоска, градоначалникот на Рациновиот роден град Велес, Славчо Чадиев, претставниците на Заедницата на Македонците во РХ, а својата почит, во името на Град Самобор, ја изрази и потпретседателката на Градскиот совет, Маја Грачанин.

Во Самоборскиот музеј се одржа пригодна програма посветена на Кочо Рацин. Поздравен говор одржа директорот на музејот, Мирослав Милоњиќ, а потоа на присутните им се обрати и потпретседателот на Заедницата на Македонците во РХ, Ангел Митревски и македонската амбасадорката во Хрватска, Даниела Караѓозоска. За животот и делото на Кочо Рацин, основоположникот на современата македонска поезија, говореше проф. д-р Васил Тоциновски. Во оваа прилика беше

претставена и неговата најнова книга *Лов на елени*, во која зборува за македонско-хрватските книжевни врски низ историјата. Настанот беше збогатен со веч-

ните Радинови стихови кои ги рецитираа Игор Крајчев и Елизабета Петровска.

Оваа манифестација е уште еден доказ за силните врски ме-

ѓу Македонија и Хрватска. И не сме рекле ништо, ако не кажеме дека ова чествување го добива своето значење токму низ моќта на поетскиот глас.

Презентација на македонските културни вредности и традиција

Истиот ден вечерта, под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, во преполната сала на гимназијата „Антун Густав Матош“ во Самобор, се одржа традиционалната културна манифестација *Ден на Заедницата на Македонците во Република Хрватска*. На настанот учествуваа шесте македонски културни друштва кои делуваат во составот на ЗМРХ: „Охридски бисер“ од Загреб, „Македонија“ од Сплит, „Свети Кирил и Методиј“ од Пула, „Браќа Миладиновци“ од Осиек, „Билјана“ од Задар и „Илинден“ од Ријека.

Богатата културно-уметничка програма ја водеше Марија Георгиева-Петриќ, а ценетите гости и сите присутни ги поздравиле македонската амбасадорка

во Хрватска, Даниела Карагозоска, претставникот на Самобор, Маријан Кижлин, градоначалникот на Велес, Славчо Чадиев и потпретседателот на ЗМРХ, Ангел Митревски, кој воедно и ја отвори манифестацијата.

Богатство е да се живее во држава со различни култури и обичаи како дел од европскиот културен мозаик. Во славеничка атмосфера, Заедницата на Македонците во РХ со оваа манифестација ја одбележа 24-годишнината од своето формирање. *Денот на ЗМРХ* е синоним за доследно чување на автентичната македонска народна ризница. Како добри домаќини, македонските културни друштва со изведби во кои доминираа фолклорните, пејачките, инструменталните, рецитаторските, детските и етно секции,

ги презентираа македонските културни вредности и традиција во најдобро светло. Тоа воедно беше и навраќање на корените, љубовта која иселениот Македонец ја чувствува кон својата татковина.

Многубројните присутни кои имаа можност да уживаат во прекрасните звуци на македонската народна песна и игра, со бурни аплаузи го поздравиле секој настап на учесниците, а особено настапите на најмладите. Заслужено признание до сите кои неуморно работат на зачувување на македонската традиција преку фолклорот, убавите народни мотиви, носилата, и секако, македонскиот јазик.

Елизабета Петровска

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА

Македонски песни и ора

Изложба и предавање за Македонија

Недела на македонска музика, танц, изложба, филм, книжевност, гастрономија...

МКД „Охридски бисер“ од Загреб, од 23 до 27 ноември 2015 година ја организираше културната манифестација „Денови на македонската култура“ во Самобор. Оваа манифестација воедно ја одбележа и 10-годишнината од постоењето на Друштвото

Македонците и Хрватите ги поврзуваат децении на искрено пријателство и соработка. Во оваа приказна посебно место зазема градот Самобор, каде што пред 76 години се испечати едно од најголемите и најзначајните дела на македонската книжевност, збирката поезија *Бели мугри* на Кочо Рацин, а уште од 1977 година датира Повелбата за пријателство меѓу градовите Велес и Самобор. Затоа МКД „Охридски бисер“ од Загреб, од 23 до 27 ноември ја организираше културната манифестација *Денови на македонската култура* во овој град, поточно во Градската библиотека Самобор.

Оваа манифестација воедно ја одбележа и 10-годишнината од постоењето на Друштвото. Покровители на настанот беа Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Градската библиотека Самобор, Градот Самобор и Загребската жупанија. *Деновите на македонската култура* опфатија културна презентација на Република Македонија, нејзината историја, природни убавини, традиција, обичаи, музика, филм, книжевност и гастрономија.

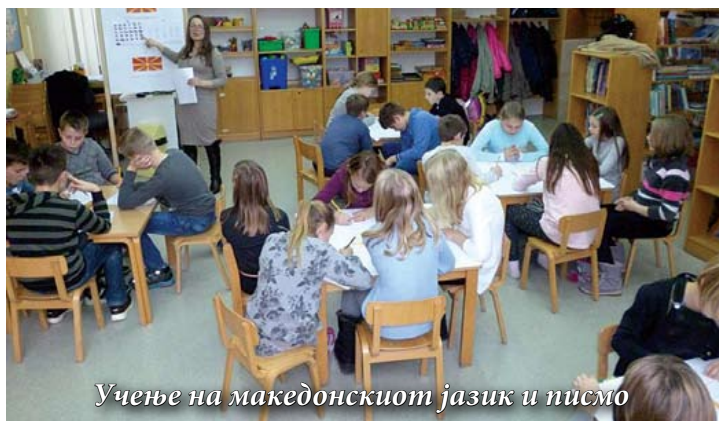
Вечерта на **23 ноември**, на отварањето на манифестацијата се собраа Македонци-

те, членовите на Заедницата на Македонците во РХ, како и бројни љубители на македонската култура. На почетокот на програмата публиката гледаше краток филм, кој сведочеше за долгата и стабилна поврзаност меѓу Самобор и Велес, односно Хрватска и Македонија. Тема на овој филмски запис прикажан во библиотеката беше сторијата на Љупчо Ризмановски, самоборски староседелец по потекло од Охрид, преку кој авторката на филмот, библиотекарката Драженка Роботиќ, прикажа интересни факти за животот на Македонците во Самобор. Потоа следеше концертот *Македонски песни и ора*. Освен одличната изведба на народните ора од Повардарието на играорците на ФА „Младост“, прекрасни македонски песни отпеаја Маја Клисуриќ, Силвија Турк и Марија Томиниќ, а сите уживаа и во незаборавната музичка изведба на семејството Римац, додека, пак, избрани стихови од македонски автори читаа Верица Колман, Ива Радељевиќ и Антун Павлин. Истиот ден, на детскиот оддел во библиотеката беше отворена и работилница на традиционален македонски вез, под водство на Анка Рабузин, водителка на етно-работилницата *Разбој* при МКД „Охридски бисер“.

Во вторникот на **24 ноември**, во библиотеката се одржа предавање и изложба на теоретски икони од Винаца кои потекнуваат од III-IV век и на македонски народни носии. Изложбата беше именувана *Македонија – таму каде што вечно сонце сјае*. Гостин и предавач на изложбата беше македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караѓозоска, која во своето излагање ги претстави животот и обичаите, историјата, културата и природните убавини на Македонија.

25 ноември беше посветен на македонскиот филм. Во рамките на *Филмскиот ден* беше прикажан филмот *Циганска магија* на режисерот Столе Попов. Кусо воведно предавање за македонскиот филм одржа професорот по медиумска и филмска култура, Крешимир Микиќ, познат филмски критичар, снимател, режисер, писател и теоретичар. Истиот ден, на одделот за деца во библиотеката се одржа предавање за македонскиот јазик и македонското кирилично писмо, а предавањето и работилницата за најмладите ги водеше Ивана Лазаревска, професорка по македонски јазик.

На **26 ноември** се одржа *Македонска книжевна вечер*. За македонската книжевност, нејзината историја и значење, го-

Учење на македонскиот јазик и писмо

Македонско книжевно претставување

вореа проф. д-р Васил Тоциновски, историчар и еден од најплодните современи македонски автори, и писателот Игор Крајчев, директор на библиотеката „Гоце Делчев“ во Велес. Оваа вечер беше повод да се промовира и најновото издание на Заедницата на Македонците во РХ, книгата на кратки фолклорни жанрови од македонското народно творештво со наслов *Убавиот збор и железна врата отвора* на Елизабета Петровска, истакната членка на Друштвото и на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, која се претстави пред

бројната самоборска публика.

Како дел од оваа голема културна манифестација, на **27 ноември** дрвениот мост пред Самоборскиот музеј каде се наоѓа и бистата на Кочо Рацин официјално го доби името по пријателскиот град Велес. Плочата со името на мостот заеднички ја открија самоборскиот и велешкиот градоначалник, Крешо Бељак и Славчо Чадиев. Во оваа прилика Игор Крајчев ја интерпретираше Рациновата песна *Татунчо*, а програмата ја збогати и Самоборската народна гарда.

Деновите на македонската култура во

Самобор завршија истиот ден навечер со настанот *Убави нешта во мали пакувања*, односно запознавање на македонската национална кујна и дегустација на македонски специјалитети. За вкусните јадења, кулинарските тајни и деталите кои ги прават познати во светот, говореше Лена Гапиќ, авторка на книгата *Ми-*

риси и вкусови на Македонија. И како извонреден крај на целонеделната презентација на Македонија и македонската култура и традиција, присутните Македонци и нивните пријатели уживаа во македонските народни песни на женската вокална етно-група *Езерки*.

Елизабета Петровска

Вечер на македонска музика и гастрономија

Божиќ на националните малцинства

Во духот на меѓусебно разбирање, взаемно почитување, толеранција и прифаќање на различноста, загрепските национални малцинства ги претставија своите Божиќни

традиции преку работилници на традиционални кујни, изработка на накит, проекции и концерти, на изложбата Божиќ на националните малцинства, која беше отворена на 28 ноември во Етнографскиот музеј во Загреб. Седумнаесет малцинства презентираа предмети поврзани со нивните божиќни традиции, додека централната тркалезна маса беше симбол на единството и заедничството. Бројните посетители можеа да видат многу варијанти на божиќен леб, колачи и храна, карактеристична за овој период од годината.

Македонски претставници на изложбата беа МКД „Охридски бисер“ од Загреб и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб кои со божиќна погача, колачи и коледарска торба ја презентираа македонската традиција поврзана со овој голем празник. Изложбата ја отвори заменичката на градоначалникот на Град Загреб, Весна Кусин, а на отворањето присуствуваше и македонската амбасадорка во Хрватска, Даниела Караџозоска.

Е. П.

Афирмација на македонските традиции и обичаи

„Деновите на македонската култура“ во Риека се одржаа од 6 ноември до 18 декември 2015 година, а беа реализирани редица културни настани во кои се величаа поезија, филм, изложби, гастрономија...

Добројувачето до најголемиот верски христијански празник Божиќ, а наедно и одбројувањето до првите денови на новата 2016 година, МКД „Илинден“ од Риека го одбележа со богата програма во рамките на „Деновите на македонската култура“. Станува збор за низа настани со кои како и секоја друга година, така и оваа, се афирмираа македонските традиции и обичаи и се придонесе за уште поголемо зближување на хрватската и македонската култура.

Почетокот на едномесечното дружење беше означен со прекрасната поетска вечер во организација на Хрватското книжевно друштво од Риека, како дел од големиот меѓународен настан „Денови на љубителите на книгата“, која по осми пат се одржа благодарение на ХКД и на којашто се собраа сите најголеми љубители на пишаниот збор за да ги слушнат прекрасните стихови напишани

од вештите раце на поетите членови на ова Друштво. Во знак на голема благодарност за долгогодишната соработка, ХКД им додели благодарници на сите свои активни членови кои во изминатите години ги потпомогнаа

активностите на Друштвото и придонесоа за негово натамошно опстојување. Како дел од овој настан беше и изложбата на фотографии на младата фотографка од Белград со македонско потекло, Искра Пенева, на чиешто фотографии можеа да се видат прекрасни мотиви од Охрид и од Охридското Езеро. Целиот настан беше збогатен и со прекрасните изведби на неколку изворни македонски песни од членовите на хорот при МКД „Илинден“.

„Мис Стон“

„Деновите на македонската култура“ во Риека продолжија во духот на македонскиот филм. На 20 ноември МКД „Илинден“ од Риека за сите љубители на филмот го прикажа култното македонско остварување „Мис Стон“, приказна за американската протестантска мисионер-

ка во Македонија, која била грабната од четите на Јане Сандански со цел на изнудување на откуп. Најавата за филмот, а наедно и кратката историја на македонскиот филм, беа дело на проф. д-р Васил Тоциновски, поранешен лектор по македонски јазик на Филозофскиот факултет во Риека, кој приреди пријатно изненадување со својата посета на МКД „Илинден“.

Почетокот на декември ја донесе Вечерта на македонските традиционални јадења и на етно-изложба на рачни изработки од вештите раце на македонските жени во Риека. Оваа вечер предизвика огромен интерес и меѓу Македонците во Риека, но и меѓу голем број пријатели на МКД „Илинден“, благодарение на одличните специјалитети по кои е позната Македонија низ целиот Балкан и пошироко. На богатата трпеза се најдоа македонско тавчегравче, тавче ориз, сарма, шопска салата и секако вкусните десерти како што се баклавата, тортата и уште многу други. Меѓу рачните изработки се најдоа голем број традиционални македонски предмети, носии и везови, карактеристични за поголемиот број традиционални македонски домови.

Народни евергрини

Само една недела подоцна беше организирана и Вечерта на македонската изворна песна. Просториите на МКД „Илинден“ и оваа година беа прете-

сни за да ги примат сите љубители на македонската народна музика што дојдоа да уживаат во звуците на гитарата и армониката и во прекрасните песни изведени од талентираните членови на хорот при МКД „Илинден“. Настанот беше отворен со песната „Оро илинденско“, а продолжи со изведба на голем број македонски народни евергрини, по избор на секој член на хорот. Официјалниот дел од програмата беше заокружен со песната „За многу години Македонци“ и со тоа хорот им ги честита претстојните новогодишни и божиќни празници на сите свои членови. Неофицијалниот дел продолжи со пригодно дружење меѓу присутните, а со свое присуство и на овој настан, но и на Вечерта на македонски традиционални јадења и на етно-изложбата, нè почести и амбасадорката на Република Македонија во Република Хрватска, Даниела Караџоска.

Последниот настан со којшто се заокружи едномесечното празнување на македонската култура беше божиќната претстава организирана од најмладите членови на МКД „Илинден“, ученици на дополнителната настава по македонски јазик во ОУ „Центар“ во Риека. Заедно со својата учителка Наталија Лековска најмладите членови на мошне креативен начин им ги честитаа претстојните празници на сите присутни, а МКД „Илинден“ им се заблагодари за прекрасната изведба со новогодишни пакетчиња.

Со овој настан се стави крај на одбројувањето до новогодишните и божиќните празници, а сите членови меѓусебно си ги честитаа празниците, посакувајќи си само убави моменти во новата 2016 година, кои заедно ќе ги споделуваат во просториите на МКД „Илинден“ од Риека.

Ана Азеска

UGO COOL SERVICES j.d.o.o

Specijalizirani servis za održavanje, ugradnju i servisiranje ugostiteljskih aparata (rashladnih komora, hladnjaka, klima uređaja, konvektomata, perilica posuđa, kuhinjskih napa, električnih i plinskih štednjaka i pećnica, aparata za kavu te ostale ugostiteljske opreme)

Tel.: ++385 1 6040 103; Faks: ++385 1 6040 100; E-pošta: ugocool@icc.hr; Mob.: 099 676 2859

Различноста придонесува за успешниот развој на Загреб

Прославата на Денот на Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства за Град Загреб се одржа на 13 декември 2015 година во малата сала на КД „Ватрослав Лисински“ во Загреб. Според Статутот, Координацијата за свој ден го избра 10 декември, бидејќи на истиот да-

тум се одбележува и Меѓународниот ден на човековите права.

Присутните ги поздрави претседателот на Координацијата, Душан Мишковиќ, осврнувајќи се на активностите кои се реализираа во текот на годината, и градоначалникот на Град Загреб, Милан Бандиќ, заблагодарувајќи се на добрата

работа на малцинствата и истакнувајќи дека заедничкиот живот и топлината на градот ја прави различноста која придонесува за успешниот развој на Загреб како европска метропола. И претседателот на Советот за националните малцинства на РХ, Александар Толнауер, го изрази своето задоволство од работата на Координацијата.

Во програмата учествуваа претседателите на советите и претставниците на националните малцинства за Град Загреб, секој рецитирајќи по една песна на јазикот на некое друго малцинство. Така, претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски, ја рецитираше песната *Лоре-*

лај од Хајнрих Хајне на германски јазик, а песната *Денови* од Кочо Рацин ја рецитираше на македонски јазик заменикот на претседателот на Советот на ромското национално малцинство за Град Загреб, Неџатин Камберовски. Музичкиот дел со песни од националните малцинства го исполни женската вокална група „Зорја“.

На свеченоста присуствуваа претседатели на советите и претставници на националните малцинства за Град Загреб, Елизабета Кнор, Жељко Заниновиќ и други гости од Град Загреб, како и претставници на амбасадите на земјите на националните малцинства во Загреб.

Е. П.

Слатки подароци за среќни мигови

Прва гимназија во Загреб

Традиционално и оваа како и минатите години, Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб им додели новогодишни подароци на учениците од изборната настава по македонски јазик и култура во Загреб и им ги разубави новогодишните и божиќните празници.

На 5 декември подароци добија средношколците од Прва-

ОУ „Аугуст Харамбашиќ“

та гимназија во Загреб. Имено, од октомври оваа година за прв пат започна со работа изборната настава по македонски јазик и култура по моделот Ц за ученици во средно училиште.

На 11 декември новогодишни пакетчиња добија учениците од ОУ „Аугуст Харамбашиќ“ од Загреб, а на 12 декември учениците од ОУ „Никола Тесла“ од Загреб. Па-

кетчињата беа полни со чоколадни слатки и вкусни грицки, а имаше и по некоја книга. Со желби за многу здравје, среќни мигови во новата година и секако, многу успеси во учењето, овие скромни подароци им носат радост и задоволство на учениците, што е видливо и на фотографиите.

Е. П.

ОУ „Никола Тесла“

Средба на Координацијата со медиумите

Ден пред одржувањето на *Денот на Координацијата*, во градската палата Дверце се одржа средба на членовите на Координацијата и претставниците на малцињствата со медиумите. На средбата, која има за цел да ја приближи работата на малцинските здруженија, советите и Координацијата, а која се одржува за прв пат, гостите ги поздравиле и градоначални-

кот Милан Бандиќ. Тој истакнал дека Загреб има добри односи со националните малцињства и благодарение на добрата соработка, стана најмултикултурен и најмултиетичен град во Европа. Потоа се обрати и заменикот на претседателот на Координацијата, Харун Омербашиќ, а во рамките на средбата, беа врачени и благодарници за медиумското следење на работата

и активностите на националните малцињства во Загреб, на познатата драмска актерка и водителка, Костадинка Велковска и на новинарките Хана Табаковиќ и Славица Шаровиќ.

„Скопје 1963“ – Хроника на една катастрофа

Изложбата фотографии беше организирана во спомен на 27 јули 1963 година, кога над илјада луѓе во Скопје ги изгубија своите животи, а околу 80% од градот беше уништен и срушен

На 4 декември 2015 година во Музејот на Пригорје во Севеце, во организација на Советот на македонското национално малцињство за Град Загреб, а на иницијатива на невладината организација „Хрватско-македонска тангента“ од Шибеник, беше отворена изложбата „Скопје 1963“ – Хроника на една катастрофа, на архитектот Бошко Фржоп. Изложбата фотографии беше организирана во спомен на 27 јули 1963 година, кога над илјада луѓе во Скопје ги изгубија своите животи, а околу 80% од градот беше уништен и срушен.

Фотографиите на изложбата сведочат за последиците од земјотресот, овековечени преку објективот на фотоапаратот Бошко Фржоп. Авторот на овие фотографии веднаш по земјотресот заминал за Скопје, како дел од градежното претпријатие „Изградња“ од Шибеник, односно како дел од Хрватската градежна оператива, каде работел на расчистување на урнатините и санација на градбите кои можеле да се спасат. Двете години работа во Скопје и фотографирањето (со неговиот прв фотоапарат „Киев“) на руше-

вините и макотрпната обнова на градот, се основа за оваа изложба фотографии.

На отворањето пред бројните посетители говорела Милена Георгиевска, главна и одговорна уредничка на *Македонски глас*, Томе Апостолоски, претседател на Советот, Тончика Цукров, историчар на уметност и авторот. Отворањето на изложбата го збогати и настапот на пејачката група *Моми бисерни* при МКД „Охридски бисер“ од Загреб, под водство на Сафиудин Алимоски.

Е. П.

Новогодишна прослава

Новогодишната прослава на членовите на Советот на македонското национално малцињство за Град Загреб се одржа на 12 декември во ресторорот *Мостови* во Загреб. Претседателот Томе Апостолоски ги поздравиле присутните, ја пофали успешната работа на Советот во

изминатата година, им ги честиле претстојните новогодишни и божиќни празници и им посака пријатно дружење на вечерата. Прославата помина во весела празнична атмосфера, со богата и вкусна трпеза и македонска песна.

Е. П.

Одржана „Македонска вечер“ во Риека

МКД „Илинден“ од Риека уште еднаш застана зад организацијата на големата „Македонска вечер“, на којашто се собра голем дел од македонското национално малцинство во Приморско-горанската жупанија, како и голем број пријатели и поддржувачи на македонското друштво во Риека

Настанот се одржа во просториите на хотелот „Небодер“ на 13 ноември 2015 година, каде се собраа Македонци, членови на МКД „Илинден“, но и соработници на ова Друштво кои изминатите години споделија убави моменти со Македонците од „Илинден“.

За добрата забава беа задолжени членовите на групата „Балканика бенд“ од Копар, Словенија, кои направија одлична атмосфера со најпознатите македонски рефрени од народната музика. Секако, како и на секој настан во организација на МКД „Илинден“, така и на овој, неизбежен дел беше и хорот при риечкото друштво, кој ја отвори вечерта со прекрасна македонска песна и со тоа ја најави одличната забава, која продолжи во духот на македонската музичка традиција.

Највозбудливиот дел од вечерта беше лотаријата, која традиционално не изостана ниту оваа година. Беа доделени вред-

ни награди, меѓу кои и неколку вечери за двајца во најпознатите риечки ресторани и пицерији, вредни бонови, голем број книги и уметнички дела на познати уметници, меѓу кои и оние на нашата членка Гордана Квајо, која подари две фотографии од својата неодамнешна изложба. Најсреќниот добитник освои авионска карта од компанијата „Кроација ерлајнс“, на релација Загреб-Скопје, Скопје-Загреб, што беше и главната награда на оваа лотарија.

На оваа забава МКД „Илинден“ имаше чест да го угости и градоначалникот на Општина Голубињак, кој имаше и свое обраќање, и неколкумина него-

ви колеги, кои со задоволство ја прифатија поканата и дојдоа да се забавуваат заедно со голем дел од Македонците од овој крај на Хрватска, но и да се запознаат одблиску со македонските песни и ора.

Забавата заврши во раните утрински часови, а сите се сложија дека поминала и подобро од очекуваното и дека ваквата традиција мора да продолжи и во наредните години, бидејќи претставува голем повод за заедничко дружење и запознавање на Македонците чии животни патишта се испреплетуваат од родната Македонија до приморската Риека.

Ана Азеска

Весело и разиграно во очекување на новата година

Културната манифестација „Денови на македонската култура“ во Осиек во 2015 година својата кулминација ја имаше во прославата на дванаесеттата по ред „Македонска вечер“

Давид Горџијевски

Последните два месеци од годината во МКД „Браќа Миладиновци“ поминаа во знакот на подготовките за прославата на „Денот на Заедницата на Македонците во РХ“ во Самобор и завршетокот на културната манифестација „Денови на македонската култура“ во Осиек.

Културната манифестација „Денови на македонската култура“ во Осиек во 2015 година својата кулминација ја имаше во прославата на дванаесеттата по ред „Македонска вечер“ која ги разигра срцата на Македонците и Македонците, и сите наши пријатели од Хрватска и пошироко.

„Дваесет и една година постоиме заедно со вас“, истакна

уводно претседателот на МКД „Браќа Миладиновци“, Борис Трајановски, во преполната сала на ресторанот „Корнер“. Нашето овогодисно мото зборува за траењето и негувањето на заедницата, рече Трајановски: „Ниту едно друштво не постои без своите членови и пријатели со кои заедно ја негуваме поврзаноста помеѓу Македонија и Хрватска.“

Присутните ги поздравија и претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек, Јагода Тренеска Цветичанин и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Сиљаноски, а потоа вечерта продолжи весело како што беше и замислено.

Салата беше исполнета до последното место со радосни лица. Преку стотина гости, членови и пријатели на Друштвото повеќе од три часа уживаа во македонската музика, богатата храна и дружење!

Незаборавен беше настапот на „Балканика бенд“ и маестро Ерхан Велиов на труба кои ги водеа гостите низ сите краишта на нашата татковина, свирејќи хитови и добро познати стари традиционални песни за душа. Со нив како солист настапи и нашиот млад член Давид Горџијевски.

Вечерта заврши како и секогаш – рано наутро, со уморни нозе и исполнети срца.

Јулијана Тешија

Свети Никола во Осиек

Знаете ли дека Свети Никола доаѓа насекаде, во сите делови на светот, во сите градови и гратчиња, села и куќи? Само за да донесе пакетчиња?

На 19 декември 2015 година, Свети Никола (инаку Роберт Бољешик) на радост на најмалите членови на нашето Друштво дојде и во Осиек. Петнаесетина деца со нетрпение ги очекуваа

пакетчињата, а за возврат на даровите, му пееја и рецитираа на најомилениот дедо на најубавиот јазик – на македонски!

И за возрасните имаше по нешто: софрата беше полна зашто членовите на МКД „Браќа Миладиновци“ како и обично ја наполнија со домашни специјалитети во кои уживавме заедно.

Ј. Т.

Вечерни поетски треперења со поезијата на Гане Тодоровски

„Зелени клепки несон. Зелена, нема разбранетост. Таа е лична средполка, средполе сон прегладнета...“ – извадок од песната „Седум навраќања кон мотивот трепетлика“ од збирката „Спокоен чекор“ на Гане Тодоровски

МКД „Охридски бисер“ од Загреб, под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, на 16 декември во просториите на ЗМРХ ја одржа првата вечер од циклусот *Книжевни средби*, насловена како *Вечерни поетски треперења со поезијата на Гане Тодоровски*. Водач низ треперењата беше Тинка Б. Крстева, која присутните ги воведо во најубавите поетски достигнувања на овој голем македонски поет, преведувач, професор, есеист, книжевен критичар, историчар и публицист.

На средбата се зборуваше за *Капината*, *Галабицата*, *Жената*, *Прстенот*, а најмногу за *Трепетликата*. Песната *Седум навраќања кон мотивот трепетлика* композициски е составена од 7 строфи. Бројот 7 има магиска моќ, но и укажува на бројот на љубовта. Насловот на песната е симболично-метафоричен. Седумпати авторот се навраќа на трепетликата која е симбол на човекот и неговата вознемиреност, седумпати како седум дена тој е исправен како трепетликата пред својата немоќ-неизвесноста. По својата уба-

вина, виткост и става, трепетликата е девојка која тежнее кон височините. Авторот ја прави трепетликата да им заблазнува на сите што имаат мир и спокој, свој дом и рожба, ѝ дава човечки особини, влегува во психологијата на духот, прави преобразба на дрвото во човек, за-

тоа што само човекот има способност да размислува, да расудува, да твори...

Во пријатното дружење сите присутни имаа прилика да прочитаат по некој стих од поезијата на Гане Тодоровски.

Е. П.

Денови на македонскиот филм

На 18 и 21 декември во просториите на ЗМРХ, МКД „Охридски бисер“ од Загреб за своето членство и останатите филмофили, ја одржа културната манифестација *Денови на македонскиот филм*. Под покровителство на Советот за националните малцинства на РХ, на манифестацијата се прикажаа македонските култни играни филмови *Циганска магија* и *Црвениот коњ* во режија на Столе Попов.

ICC 3D d.o.o.

DEZINFEKCIJA • DEZINSEKCIJA • DERATIZACIJA

Radnička cesta 75 • 10000 Zagreb

tel.: 01/60 40 100 • fax: 01/60 40 103

mob: 091/5251 141

e-mail: icc-3d@icc.hr

Razlika koja se vidi.

Savršeno je moguće.

Вечер на песни, поезија и фолклор

Во рамките на манифестацијата „12. Денови на македонската култура“ МКД „Билјана“ ја организираше традиционалната вечер на песни, поезија и фолклор „Македонска вечер“, која се одржува секоја година типично во предновогодишниот период. Вечерта беше организирана на 18 декември во Средношколскиот ученички дом во Задар, а под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска, Град Задар и претставникот на македонското национално малцинство во Задарската жупанија. Оваа вечер веќе години наназад е симбол за одлично дружење, весела атмосфера и гастрономско уживање меѓу Македонците од Задарската жупанија, но и меѓу сите останати посетители кои не пропуштаат ваква забава.

Вечерта ја отвори претседателката на МКД „Билјана“,

Мирјана Мајиќ, која им се заблагодари на бројните гости како и на сите институции без кои оваа манифестација не би успеала, а потоа им се заблагодари и на сите соработници кои учествуваа во процесот на организација на самото случување. Прва на вечерта настапи литературно-драмската секција на МКД „Билјана“ со читање на неколку поезии од различни збирки на македонски и хрватски јазик. За атмосферата беше задолжена Олга Барбир, која воодушеви со сплетот на македонски ора кои не оставија никого рамнодушен, а посебни песни беа посветени и за гостите припадници на останатите национални малцинства од Задар. Секако, за добрата забава придонесоа и членовите на музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“. Помеѓу присутните се најде и Веселко Чакиќ, претседател на Координацијата на националните малцинства во Задарска-

та жупанија, Миленка Буквиќ, претставничка на Научната библиотека Задар, Серџо Мичиќ, претседател на Здружението на дијабетичари од Задар, претставници на останати културни друштва кои се активни во Задарската жупанија.

На вечерата се служеше типична македонска храна поради која и многумина ја посетуваат оваа манифестација. Главниот шеф на кујната беше Драган Јакимовски кој е дел од водството на МКД „Билјана“ и водител на етно секцијата на Друштвото, а кој е задолжен за гастрономскиот дел на сите манифестации. Неговото добро познато тавче гравче повторно предизвика само позитивни реакции, како и слаткиот дел од вечерата за кого беа задолжени Мирјана Мајиќ и Надица Жампера. Секако, трpezата беше збогатена и со македонско црвено и бело вино.

Елена Кипровска Кнежиќ

Интензивирање на соработката во образованието и заштита на правата на малцинствата

Новиот претседател на Заедницата на Хрватите во РМ, Ненад Живковиќ, вели дека има намера да внесе креативен дух во работата на Заедницата, а секако ќе го користи и искуството на по-возрасните членови

Заедницата на Хрватите во Македонија функционира од 1996 година. Оваа година Вие сте избран за нејзин претседател. Што мислите дека можете да придонесете како млад човек во управувањето на оваа институција?

Главна причина за мојата кандидатура беше желбата за освежување на раководната структура на Заедницата. Внесување на нов и креативен дух во работата, кој во никој случај нема да го исклучи и придонесот на оние со поголемо искуство во активностите на Заедницата.

Како се чувствуваат Хрватите во Македонија, дали го чувствуваат за свој хрватскиот идентитет?

На ова прашање не можам да одговорам генерално затоа што тоа е прашање на личен избор, со оглед на тоа дека голем е бројот на нови генерации кои се родени во мешани бракови. Но, секако дека повеќето членови на Заедницата се декларираат како Хрвати и сакаат да ја негуваат и да им ја пренесат на помладите генерации хрватската култура и јазик.

Каков е составот на Заедницата на Хрватите, дали се тоа во главно луѓе кои се дојдени за

време на бившата држава или има и млади луѓе кои доаѓаат заради работа или брак?

Сметам дека поголемиот дел од членовите на Заедницата на Хрвати се луѓе кои се доселени во Македонија за време на бившата држава, а во поново време во Заедницата се приклучуваат и нивните потомци, помлади генерации кои се родени во Македонија. Исто така, одреден број на членови се Хрвати од Косово, од регионот на Јањево и Летница. Помал е бројот на луѓе кои доаѓаат заради студии, работа или брак.

Што прави Заедницата на Хрватите за зачувување и промовирање на хрватското културното наследство меѓу македонското население?

Заедницата на Хрватите организира голем број на културно-уметнички настани со кои го промовира културното наследство на Хрватите во Македонија. Тука можеме да ги споменеме божиќните и велигденските концерти во соработка со Амбасадата на РХ, потоа разни поетски читања, изложби и сл.

Каков е според вас односот помеѓу двете држави, како ја оценувате соработката на културно ниво или онаа во смисла на малцинските прашања?

Односот помеѓу Р. Македонија и Р. Хрватска е на високо ниво и двете држави немаат отворени прашања. Доказ за тоа е потпишувањето на Спогодбата во 2007 год. за заштита на правата на македонското малцинство во Р. Хрватска и хрватското малцинство во Р. Македонија. На полето на културата сметам дека до сега соработка е на ви-

соко ниво и со помош на двете држави се организирани голем број на културно-уметнички манифестации.

Добива ли Заедницата на Хрватите доволна поддршка од Македонија за спроведување на своите проекти и активности?

Во рамките на своите можности, Р. Македонија ни дава поддршка за проектите и активностите кои се од значење за Хрватите во Македонија.

Сметате ли дека Македонците се добро запознаени со хрватската култура, па и гастрономија или тоа е само површно?

Македонија и Хрватска отсекогаш биле поврзани на еден посебен начин, па сметам дека Македонците имаат познавања за хрватската култура, а пред сè гастрономијата. Секако дека би требало да се реализираат повеќе проекти со кои Македонците би имале можност уште повеќе да се запознаат со хрватската култура.

Што би можеле Заедницата на Македонците во РХ и Заедницата на Хрватите во РМ да направат како би ја зајакнале и продлабочиле соработката?

Заедницата на Македонците во Р. Хрватска и Заедницата на Хрватите во Р. Македонија би било убаво да ја интензивираат соработката во насока на реализација на проекти од заеднички интерес. Особено во аспект на образованието и заштита на правата на малцинствата во двете земји.

Елена Кипровска Кнежиќ

Трибина „94 години од раѓањето на Блаже Конески“

Како дел од својата богата програма за 2015 година, МКД „Билјана“ во рамките на манифестацијата „12. Денови на македонската култура“ ја понуди трибината под наслов „94 години од раѓањето на Блаже Конески“. Излагач на трибината беше Елена Кипровска Кнежиќ, по професија филолог и преведувач, а воедно и член на МКД „Билјана“. Трибината беше организирана на 19 декември во просториите на МКД „Билјана“, а се одржа под покровителство на Советот за националните малцинства на Република Хрватска и Град Задар. Мирјана Мајиќ ја претстави излагачката и кажа неколку збора за самата манифестација, а потоа го означи и почетокот на трибината.

Елена Кипровска Кнежиќ зборуваше за важноста на ликот и делото на големиот Блаже Конески, за тоа што тој значи за македонскиот современ јазик и колку сме блиску или далеку од неговата идеја. Присутните имаа прилика да чујат нешто

повеќе за неговата биографија, за некои посебни моменти од периодот на студиите во Софија и Белград, како и за почетоците на неговото творештво. Посебен интерес кај гостите предизвикаа сегментите од книгата „Рудните слоеви на сеќавањата“, во

која професорот Ѓурчинов го интервјуира професорот и писателот Влада Урошевиќ. Во овие прочитани сегменти Влада Урошевиќ зборува токму за Блаже Конески, но не само за неговото дело и за тоа каков е како писател, туку најповеќе за неговиот карактер, за тоа колку тој бил посебен како човек и со каква дистанца комуницирал со луѓето што го опкружувале. На крајот на предавањето Кипровска Кнежиќ прочита неколку од поезиите на Блаже Конески кои оставиле траг во македонската историја како што се „Везилка“ и „Тешкото“. По читањето на неговата поезија се отвори дискусија во врска со македонската историја и оставштината на Блаже Конески.

На настанот се претставија и дел од членовите на литературно-драмската секција на МКД „Билјана“ со читање на свои дела од неколку збирки.

Присутните останаа да се дружат во интимна атмосфера и со закуска подготвена од страна на членовите на етно секцијата на МКД „Билјана“.

Е. К. К.

Денови на Кочо Рацин во Истра

Манифестацијата „Денови на Кочо Рацин“ започна со посетата на бистата на Кочо Рацин во Самобор на 28 ноември 2015 година

Андреас Варга

Македонското културно друштво „Св. Кирил и Методиј“ од Пула, *Деновите на Кочо Рацин во Истра* ги започна на 12 декември 2015 година со настапот на мешовитиот хор и оркестарот на концертот на КУД „Уљаник“. Пред бројната публика во истарскиот театар во Пула веселите *Водарки* ги покажаа обичаите кога се одело по вода на селската чешма. За македонско национално малцинство водителката на програмата рече дека неуморно работи и дејствува во Истра веќе дваесет години, а македонските песни и ора со задоволство се слушаат низ цела Хрватска.

Другиот дел од манифестацијата беше одржан на 18 декември во просториите на Друштвото со читање песни од Кочо Рацин. Претседателот на Друштвото, Тодор Брдарски, ги поздрави присутните и рече дека *Деновите на Кочо Рацин* се слават дваесет години во Истра и со голема чест тој ден го одбележуваме и оваа година.

Покрај отворената етно изложба, се читаше поезија од Кочо Рацин, а реферат за животот и делото на Кочо Рацин

имаше Андреас Варга, лингвист и магистер по мрежна технологија и информатика. Александра Мандиќ се надоврза на неговите зборови со цитати од Кочо Рацин и негови песни, при што не изостана ни песната *Ленка*. Гостите од Заедницата на Црногорците и пријатели на Црна Гора во Истарската жупанија, претседателката Бранка Рожман и Новак Делевиќ, се претставија со црногорска поезија. Поетесата Иванка Арафијев е чест гостин во нашите програми и присутните со задоволство ја слушаа нејзината љубовна поезија. На настанот учествувааше и поетот Дамир Плетикос Короман, а Александра Мандиќ посебно ја претстави својата револуционерна и активистичка поезија.

Вечерта продолжи со песна и оро на кларинет во изведба на Димитар Русев, а не изостана ни песната *Калеш бре Анѓо* во изведба на Тодор Брдарски, како и други македонски песни кои ги пееја сите присутни. Програмата заврши со песната *Камена жена* од потпретседателката на МКДИЖ „Св. Кирил и Методиј“, Милена Златеска, која воедно

им се заблагодари на учесниците и на присутните гости.

Деновите на Кочо Рацин во Истра МКДИЖ „Св. Кирил и Методиј“ ги затвори на 20 декември со концерт и поезија во Винкуран, во просториите на Друштвото на пензионерите.

Михаела Златеска

Иванка Арафијев

Македонскиот е еден од најстарите јазици во светот кои се говорат денес

Често пати размислуваме колку би можел да биде стар нашиот јазик што го говориме како мајчин јазик. Колку долго го говореле нашите предци. Неодамна магазинот The Culture Trip направи листа со 10 стари јазици кои сè уште се говорат и денес. Информацијата ја пренесоа бројни медиуми. Она што е интересно за Македонците и претставува своевиден куриозитет е фактот дека македонскиот јазик се најде на таа листа.

Секако, наведува изворот на информацијата, и овие јазици се имаат променето до одредена мера, и имаат еволуирано. Станува збор за доста стари јазици кои сè уште активно се користат и денес, што ги прави до одредена мера посебни.

Меѓу нив спаѓа и македонскиот јазик или поточно старословенскиот, а се смета дека од сите современи словенски јазици токму македонскиот му е најсроден.

Во листата на најстари јазици наведени се следниве јазици:

- 1) Хебрејскиот (еврејскиот) јазик – денес се зборува во Израел;
- 2) Тамилскиот – се зборува во ШриЛанка;
- 3) Литванскиот – еден од најстарите јазици во светот;
- 4) Фарси – ова е предокот на персискиот јазик кој денес се зборува во Иран, делови на Авганистан и Таџикистан;
- 5) Исландски јазик;
- 6) Македонски јазик – семејството на словенски јазици, кое ги вклучува рускиот, полскиот, чешкиот и хрватскиот јазик, меѓу другите, е релативно младо кога станува збор за јазиците. Тие веднаш започнале да се разделуваат од нивниот заеднички предок, општословенскиот (или

прасловенскиот), кога Кирил и Методиј го стандардизираа јазикот, создавајќи го она што сега се нарекува старословенски јазик и азбуката за него. Потоа, во деветтиот век тие го однеле јазикот на север, кога заминале за да ги преобратат Словените во христијанство. Тие дошле некаде северно од Грција, веројатно од денешна Македонија и македонскиот јазик (заедно со многу блискиот бугарски јазик) е јазикот што денес најтесно се поврзува со старословенскиот.

- 7) Баскиски јазик – се зборува во регион во Шпанија;
- 8) Фински јазик;
- 9) Грузиски јазик;
- 10) Галски јазик – го говори малцинство во денешна Ирска.

Информацијата за листата со 10 стари јазици можете да ја погледнете на следнава страница:

<http://theculturetrip.com/asia/india/articles/the-10-oldest-languages-still-spoken-in-the-world-today/>

LJERKA TOTH NAUMOVA

U povodu 40. obljetnice objave prve zbirke pjesama *Šapat ljubavi* i najnovije 15. knjige *Pozivanje začetka*, u prepunoj dvorani Društva pisaca Makedonije u Skopju, 24. studenog održan je pjesnički portret Ljerke Toth Naumove. U nazočnosti odabrane publike, o stvaralaškom opusu hrvatsko-makedonske pjesnikinje Toth-Naumove govorio je prof. dr.sc. Vasil Drvošanov, osvrnuvši se na njenu višedesetljetnu aktivnost na hrvatskoj i makedonskoj

40. Obljetnica pjesničkog stvaralaštva

poetskoj sceni, od 1975. godine do danas.

„Ljerka Toth Naumova, iako je magistrica ekonomskih znanosti, i pokraj toga što je autorica 50 znanstvenih radova iz oblasti ekonomije, ona ima širok spektar kulturoloških djelatnosti. Članica je Društva hrvatskih književnika, Društva pisaca Makedonije i Literaturnih prevoditelja Makedonije. Učestvuje dugo godina u radu Direkcije za kulturu i umjetnost grada Skopja kao članica Nadzornog odbora, a isto tako je sudionik u organizaciji kulturne manifestacije *Skopsko ljeto*. Ona je glavna i odgovorna urednica glasila Zajednice Hrvata u Makedoniji *Hrvatska riječ*.”

Treba istaknuti, Toth Naumova je godinama most između

Hrvatske i Makedonije, njegujući kulturne veze Hrvatske i Makedonije prijevodima djela makedonskih pisaca na hrvatski jezik i djela hrvatskih književnika na makedonski jezik. Ono što je dominantno u poeziji Ljerke Toth Naumove i što je čini specifičnom je ljubav, ljubav u najširem smislu riječi. Najnoviju zbirku pjesama *Pozivanje začetka* nadahnuto je predstavila mr.sc. Marina Mijakovska koja je ujedno i recenzent te knjige zajedno s istaknutim makedonskim književnikom Mihailom Rendžovim. Pjesnički ugođaj je oplemenjen likovnim djelima Dubravka Naumova, akademskog slikara koji živi u Torontu.

Marija Damjanovska

Основното училиште „Скалице“ од Сплит е единствено во овој град кое во 2009 година ги отвори вратите

Настап на учениците од „Скалице“

за припадниците на македонското национално малцинство кои го изучуваат македонскиот јазик и култура по моделот „Ц“. Овие ученици се веќе интегрирани во целокупните настани кои се случуваат во училиштето. Учествуваат во изложби, приредби, а имаа чест да настапат и на *Денот на училиштето* – 20 ноември.

Соработката што професорката Милена Георгиевска ја има со директорката на ОУ „Скалице“, Жељка Руш-

чиќ и со македонското културно друштво „Македонија“ од Сплит, резултираше со комплетен сценско-музички настап на најмладите членови на македонското национално малцинство пред учителите и наставниците на ова училиште, како и пред бројните ученици, а сè по повод *Денот на училиштето*.

Учениците кои ја посетуваат наставата по македонски јазик во „Скалице“ настапија со сценско-балетна претстава, а им се при-

дружи и мандолинскиот квартет „Клинци-мандолинци“ од македонското културно друштво „Македонија“.

На крајот беа договорени заеднички проекти помеѓу ОУ „Скалице“ и МКД „Македонија“ на културно – образовно поле со кои ќе се продлабочи и соработката на ова училиште со Друштвото кое ги претставува Македонците во Град Сплит и во Сплитско-далматинската жупанија.

Б. М.

Деветти денови на македонскиот филм

На 4 и 5 декември 2015 година македонското културно друштво „Македонија“, под покровителство на Советот за националните малцинства на Р. Хрватска, а во соработка со кинотеката „Златна врата“ во Центарот за култура и целоживотно учење во Сплит, ги организираше „Деветтите денови на македонскиот филм“ во Сплит.

Оваа година на дводневната програма беа документарниот филм „Скопје 63“ во режија на

Вељко Булаиќ и документарниот филм на Мирјана Сриќа „Допринос на Македонците во татковинската војна“, по сценарио на Мирјана Василева, новинарка на македонската радио и телевизија.

И едниот и другиот филм предизвикаа особено внимание на сплитската публика со македонски гени. Филмот за земјотресот во Скопје предизвика емоции кај постарите гледачи, а филмот за учеството на Македонците во

Татковинската војна 1991-1995 го претстави и претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб, Томе Апостолоски. За жал, изостана очекуваниот зголемен интерес на нашите сонародници што предизвика оправдано разочарување кај организаторот на оваа манифестација.

Се надеваме дека повторената проекција на овој филм во просториите на македонското културно друштво „Македонија“ ќе го поправи овој впечаток.

Б. М.

Подароци и концерт во МКД „Македонија“

Најмладите во МКД „Македонија“ не беа заборавени и секако добија подароци од Дедо Мраз пред Нова година. Но никој од помладите а ни од постарите припадници на македонското национално малцинство не очекуваа и еден мал божиќно-новогодишен концерт за кој најголеми заслуги имаше музичкиот уредник Марко Лисичар со својот внук Марино и се разбира најмладите „Клинци – мандолинци“, кои со своите црвени капчиња создадоа одлична атмосфера со божиќни и македонски песни.

Започнувајќи со „Македонско девојче“, малиот Марино, иако не е со македонски корени, ги разгали срцата на постарите, па на „мандолинците“ воопшто не им беше тешко да продолжат во топла атмосфера чекајќи го доаѓањето на Дедо Мраз.

Тој, пак во весела атмосфера се појави одеднаж и предизвика воодушевување на сите, а особено на најмладите. Сите добија подароци, а потоа сите заедно со своите родители пеејќи бо-

жојќни песни ја завршија и оваа приредба организирана од МКД „Македонија“, заедно со Советот на македонското национално малцинство на Град Сплит.

Б.М.

„Бисери на Охридското Езеро“

Во рамките на манифестацијата „12. Денови на македонската култура“ МКД „Билјана“ од Задар организираше изложба на 29 фотографии под наслов „Бисери на Охридското Езеро“ на авторката Искра Пенева, Македонка од Белград

Изложбата, под покровителство на Советот за националните малцинства во Република Хрватска беше отворена на 8 декември 2015 година во Научната библиотека во Задар.

Изложбата ја отвори Мирјана Мајиќ, претседателка на МКД „Билјана“, која им се заблагодари на присутните гости, на претставниците од Градот, од останатите национални малцинства, како и на новинарите кои го проследија настанот. Потоа таа кажа неколку збора за изложените фотографии во отсуство на авторката Искра Пенева, која поради оправдани причини не можеше да присуствува на настанот.

Изложените фотографии раскажуваа топла и интимна приказна. Изложбата има две димензии. Првата димензија се однесува на фотографиите какви што посетителите ги гледаат, тоа се разгледници и како такви се совршени за туристички каталози. Фотографиите се настанати во периодот помеѓу 2011 и 2014 година во местата Св. Наум, Пештани, Трпејца, Заливот на коските, Охрид, Радожда, Вевчани. Другата димензија пак, се однесува на една љубовна приказна за животот на еден човек, за неговото трагање. Чамецот го претставува човекот, а езерото

ги отсликува неговите емотивни состојби низ кои поминува. Првата фотографија „Спирален сон“ го отсликува просторот помеѓу јавето и сонот. Човекот го започнува своето патување. Во сон, а на јаве стигнува до островите на кои продолжува трагањето. Покривот на манастирот наговестува припадност. Поминува преку различни предел, езера, реки, шуми, потоци. Наидува до еден извор и тука застанува, ја пронаоѓа Билјана. Белата фигура ја претставува Билјана. Човекот е толку еуфоричен што е поднапиен и гледа матно (фотографија „Фенер“). Несигурен на што наишол го продолжува патот. Продолжува неговото трагање. Фотографијата „Црвените кровови на Радожда“ го означуваат правиот дом кој го пронашол. Фотографијата „Лов на облаци“ пак ја означува среќата на човекот, како да го дофатил небото. „Ке појдам по тебе“ ја рефлектира одлуката таа да појде со него.

Приказната на изложбата ја воодушеви публиката во која се најдоа претседателот на Координацијата на националните малцинства во Задарската жупанија, Веселко Чакиќ, Анита Гржан Мартиновиќ, раководител на отсекој за

меѓународна соработка во Град Задар, Никола Шимиќ Тонин, претседател на Хрватското книжевно друштво – огранок Задар, кој воедно ја почести публиката со една своја поезија. И поетот Анте Грегов читаше своја поезија, додека пак музичко-инструменталната секција на МКД „Билјана“ исполни сплет од македонски традиционални песни кои присутните ги пееја во еден глас.

Претседателите на останатите национални малцинства и честитаа на Мирјана Мајиќ за прекрасната организација и за секогаш убавите содржини кои ги организира.

Откако внимателно ги погледнаа фотографиите, присутните имаа можност да уживаат во закуската подготвена од МКД „Билјана“. Изложбата беше отворена за јавноста до 11 декември 2015.

Елена Кипровска Кнежиќ

Славенички концерт за 20 години постоење

Во салата на Народното отворено училиште во Запрешкиќ на 22 ноември се одржа концерт на реномираната женска вокална етно-група *Езерки* и оркестарот 7/8, под покровителство на градот Запрешкиќ, Загрепската жупанија и Хрватско-македонското друштво. Повод за настанот беше одбележување на 20 години од нивното формирање и делување.

На славеничкиот концерт под назив *Заедно растевме*, бројната публика имаше можност да ги слушне најпознатите

македонски народни песни кои беа изведени под палката на диригентот, врвниот виолинист Бруно Урлиќ.

Езерки и 7/8 се инспирираат од македонската етно-музика, а зад себе имаат реализирано пет албуми и многу концертни настапи. Со препознатливите испреплетени брзи и бавни ритми тие успеаја да ја придобијат и помладата публика.

Претставничката на македонското национално малцинство за Загрепската жупанија и основачка на *Езерки*, Лена Га-

пиќ, ја пофали соработката со градот Запрешкиќ. „Заедно растевме и заедно славиме. Чудна е таа енергија која меѓусебно ја разменуваме“, рече таа, верувајќи во уште многу заеднички проекти.

Е. П.

На 5 декември 2015 година во Домот на хрватската војска во Сплит под покровителство на сплитскиот градоначалник се одржа шестата Смотра на културното творештво на националните малцинства на Град Сплит. Оваа веќе традиционална манифестација на националните малцинства во градот Сплит ја поттикна македонското културно друштво „Македонија“ кое и оваа година имаше впечатлив настап.

Смотра на малцинствата

Во името на сплитскиот градоначалник Иво Балдасар манифестацијата ја отвори претседателот на Градскиот совет на Град Сплит, Борис Курковиќ, кој истакна дека секој граѓанин на Град Сплит мора да го цени придонесот на малцинствата кои со прикажувањето на својата национална култура во градот под Марјан го збогатуваат и самиот хрватски народ, а придонесот за збогатувањето на културната разноликост на Сплит е немерлив.

На оваа Смотра на културното творештво на националните малцинства на Град Сплит, која ја организира Координацијата на советите и претставниците на националните малцинства за Град Сплит, наста-

пија претставници на српското, италијанското, македонското, унгарското и бошњачкото национално малцинство, кои со двочасовна програма со песни и ора ја исполнија оваа сала. Настапија членовите на Културното друштво на Бошњациите „Препород“, пејачката група „Севдах“, фолклорната група „Чардаш“, Детската група „Бобита“, НМКЦ со пејачката група „Виола“, пејачката група на МКД „Македонија“, фолклорната група „Македонија“, квинтетот на мандолини „Клинци-мандолинци“ од МКД „Македонија“, солистката Ксенија Периш – Варводиќ со италијански канцони и пејачката група на СКД „Просвета“ од Сплит.

Б. М.

„Тетовирање“ и „Џипси меџик“

На 15 и 16 декември МКД „Билјана“ во своите простории организираше проекција на филмови во рамките на традиционалната манифестација „Денови на македонскиот филм“. На репертоарот се најдоа филмот „Тетовирање“ кој ја имаше својата проекција на 15 декември, додека пак следниот ден посетителите имаа можност

да го погледнат филмот „Џипси меџик“ и документарецот „Да е“. „Тетовирање“ е македонска драма во режија на Столе Попов. Филмот зборува за насилството, репресијата и апсурдот. Добитник е на наградата „Златна мимоза“ на филмскиот фестивал во Херцег Нови.

Голем интерес кај посетителите предизвика проекцијата

на филмот „Џипси меџик“, повторно во режија на Столе Попов. Овој пат Попов зборува за положбата на Ромите, нивниот начин на живот, сиромаштвото кое е во спротивност со нивното најголемо богатство – слободата. Симбол на овој филм сè до денес остана прекрасната музика на Влатко Стефановски која ги отслика Ромите и нивниот посебен дух.

Е. К. К.

Убавиот збор и железна врата отвора

Не се вели попусто дека народот без традиција е како дрво без корен. Со приредувањето на ова дело Елизабета Петровска на Македонците во Хрватска им ја приближува сета убавина на македонското народно творештво, како темел на денешната современа книжевност

Уште едно ново дело во 2015 година го збогати издаваштвото на Заедницата на Македонците во РХ. Книгата кратки фолклорни жанрови од македонското народно творештво со наслов *Убавиот збор и железна врата отвора* ја приреди Елизабета Петровска, поетеса и член на МКД „Охридски бисер“ од Загреб, а финансиски ја поддржа и Советот на македонското национално малцинство за Град Загреб.

Не се вели попусто дека народот без традиција е како дрво без корен. Со приредувањето на ова дело Петровска на Македонците во Хрватска им ја приближува сета убавина на македонското народно творештво, како темел на денешната современа книжевност. Книгата содржи 7 поглавја со избор на најпознатите и најпотребуваниите древни творби на усната народна филозофија, како што се: пословици, поговорки и мудрости, гатанки, прашанки и досетки, брзозборки и броеници,

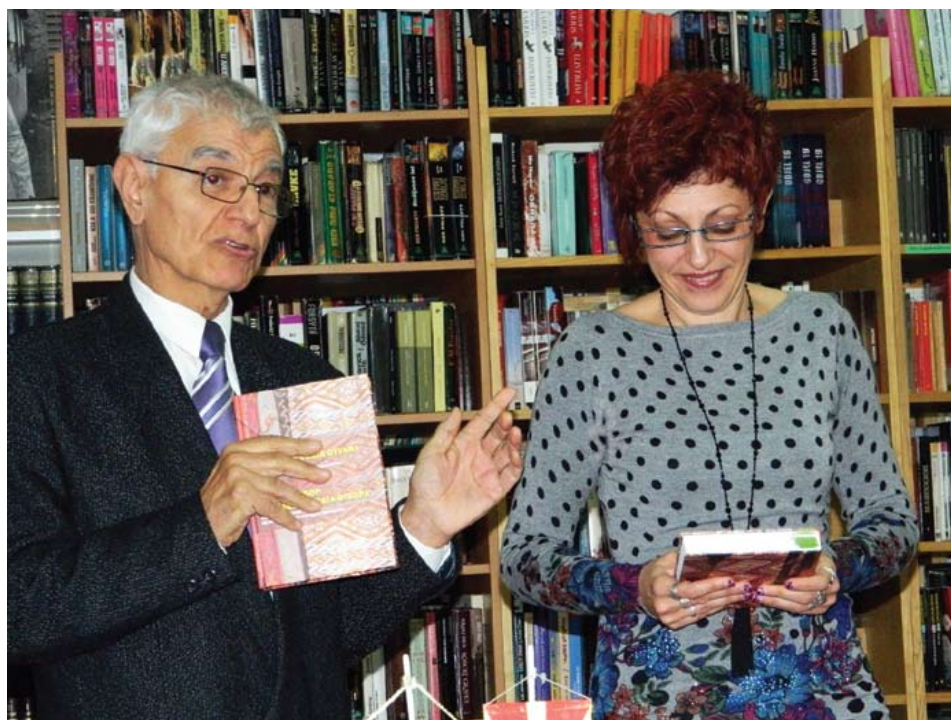
благослови и здравици, клетви и заклетви, соништа, верувања и баења, народни преданија и анегдоти. Тие се вистински благородат искажан од обичниот човек, интересен и за децата и за возрасните.

„Појавата и корисноста од едно вакво ретко издание не само среде Македонците во Хрватска, има општочовечки стојности и димензии. Кратките или прости фолклорни жанрови имаат секојдневна и масовна употреба на народни умотворби на епскиот род. Човекот спонтано и мудро ги користи во своето катадневие и нивните пораки имаат универзални значења. Вредноста на изданието ја потврдуваат речникот на помалку познати зборови и изрази и селективниот преглед на користена литература и други извори. Со многу почит и љубов, а тоа подразбира трпение и труд, знаење и умење, Петровска го нуди ова дело за несекојдневна наслада на читателот“, нагласу-

ва рецензентот проф. д-р Васил Тоциновски.

Книгата беше промовирана на 26 ноември во рамките на *Деновите на македонската култура* во Градската библиотека Самобор во организација на ЗМРХ и МКД „Охридски бисер“, а за неа зборуваа проф. д-р Васил Тоциновски и авторката. Изразувајќи пофалби за авторката, која како и Кочо Рацин не пишува на стандардниот македонски литературен јазик, туку на народен, д-р Тоциновски, земајќи ја предвид нејзината истражувачка работа, рече дека секој може да биде автор, но не и познавач како Елизабета Петровска. Така, во духот на оваа книга, на бројните вљубеници на убавиот збор тие успеаја да им ја доловат, на мајчиниот македонски и на хрватски јазик, големината на една мала земја и нејзиниот книжевен збор.

Е. П.

Рождество Христово – Божиќ

Божиќ не би бил Божиќ, без љубов, милосрдие и силна вера. Посетеноста на Бадник и Божиќ во МПЦО „Св. Злата Мегленска“ беше голема, верниците патуваа и по повеќе од 50 километри да дојдат и присуствуваат на Светата Богослужба и да му се поклонат на витлеемскиот Богомладенец Христос.

Црквата како и секоја годишна обезбеди пакетчиња за сите

дечиња, па и по некое слатко бонбонче за возрасните.

- Нека сите нас и овој Божиќ нè соедини во мир, љубов, меѓусебно разбирање и добра волја, па сите ние и во татковината, и по целиот свет каде што се празнува Божиќ да се почувствуваме едно во Христа Спасителот, истакна парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински.

На крајот, тој ја прочита посланицата од Архиепископот Охридски и Македонски г. Стефан заедно со Светиот Архиепископски Синот на МПЦ-ОА: Светлината на витлеемската звезда нека ни го осветлува патот кон духовното совршенство, та исполнети со благодарност и во мир да воскликнеме со целото свое битие: „Радувај се Вселено – Христос се роди!“ Амин!

Иван Лепитков

Историска крштевка во македонска црква во Загреб

12 јануари 2016 година ќе биде запишан како историски ден за Македонската православна црква во Загреб. По Божја промисла и

цврстата вера во Бога, се услишаа молитвите на благочестивото семејство Богатинови, таткото Игор, мајката Бранкица и братче-

то Филип од Дуго село, близначињата Павел и Петар да си ги крстат во својата Македонска православна црква посветена на Светата Злата Мегленска во Загреб, која е во изградба. Иако во импровизиран шатор, но на македонска земја осветена со благослов од наш архиепископ, се изврши првата света тајна Крштевање и Миропомазание. Чувството на духовна радост што милостивиот Бог ни ја даде со можноста да учествуваме во овој свет чин беше неизмерна кај сите присутни.

На крајот, парохискиот свештеник протојереј Кирко Велински на семејството Богатинови им посака телесно здравје и духовно спасение, на кумовите Антониа и Деан со ќеркичката Ева им го честита кумството, а на Павел и Петар им се обрати со зборовите: „Како што Апостолите Петар и Павел беа ревносни, така и Вие новокрстени душички македонски бидете ревносни за Христа и за својата Македонска православна црква.“ Амин!

Иван Лепитков

ИМЕНКИ (СУПСТАНТИВИ) (седми дел)

ОПРЕДЕЛЕНОСТА НА ИМЕНКИТЕ

Членските наставки, покрај општо, вршат и просторно определување. Ваквото просторно определување се врши, пред сè, со низите *-ов, -ва, -во, -ве* и *-он, -на, -но, -не*, но и со низата *-от, -та, -то, -те*, кога говорителот го има предвид односот со соговорникот, на пример: *Дај ми ја книгата (таа што е до тебе).*

Низата *-ов...* се употребува за предмети блиски до оној што зборува: *Ти ја подарувам книгава (што ја држам)*, а низата *-он...* за оддалечени предмети од говорителот, но во неговиот видо-круг: *Дај ми ја книгана (таа што е подалеку од тебе и од мене).*

Општите конкретни именки можат да ги имаат сите членски низи.

Апстрактните именки најчесто се врзуваат со низата *-от*.

Личните имиња, со помали исклучоци, не се членуваат затоа што тие веќе се определени со нивното посебно, сопствено име. Кога се членувани, се искажува посебен однос кон нив. Спореди: *Лилето, Марето, Надето.*

Географските имиња во однос на членувањето се делат на две групи: на тие што се членуваат (Балканот, Родопите) и на тие што не се членуваат (Мариово, Црна Гора).

Географските имиња од втората група ако се со член (на пр., *Скопјево*), привнесуваат посебен став на говорителот. Спореди: *И Скопјево е врело во лето!*

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

Bekos

Zagreb, Hrvatska

Bekos Lingua

Skopje, Makedonija

URED SUDSKIH TUMAČA I PREVODITELJA

HR-Zagreb, Siget 18C • Avenija Dubrovnik 10 • Tel. 385-1-6525750 • www.bekos.hr

MK-Skopje, N. N. Borče 38/1/2 • Mob.: 389 77 652578 • www.bekos-lingva.mk

20 godina sa Vama AMPER SERVIS

Cvjetna 6, 10370 Dugo Selo Ispostava: Čulinečka 52, 10000 Zagreb

Instalacije inteligentnih sustava-pametne kuće
Automatizacija, upravljanje i nadzor instalacija u građevinama
Izrada tehničkih rješenja instalacija

*Elektroinstalacije jake i slabe struje *Centralno i podno grijanje *Ventilacija i klimatizacija *Vodovod i odvodnja *Gips kartonski radovi *Elektrostatički podovi *Automatska zaljevanja *Centralno usisavanje *PVC stolarija, inox i crna bravarija

Tel.: 01/2913-194, tel/fax. 01/2913-188, mob.: 0912230 077, 091 4771 777

E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr
E-mail: amper-servis@zg.t-com.hr

Direktor : Jonče Ilievski

Настап на учениците по македонски јазик и култура

На 25 ноември 2015 година свечено беше одбележан денот на ОУ „Вијенац“ во Осиек, односно 52 години од неговото постоење.

На настанот учество зедеа и учениците кои во ова училиште ги изучуваат македонскиот јазик и култура според моделот Ц. Добро подготвени од својата учителка Маја Јовановски настапија со песнички и рецитации пред бројните гости кои ги поздравива со бурен аплауз.

J. T.

Размена на искуства Могила – Каштел Нови

По прв пат оваа година се воспостави соработка помеѓу две основни училишта и тоа училиштето Гоце Делчев од Могила, Битола и основното училиште Бијаќи од Каштел Нови. Водители на овој проект се нашите основношколци од Могила, а во организација на ЕУ/Academy of Central European Schools – ACES. Целта е да се поттикнат учениците и наставниците на соработка и размена на искуства и на

иновативни начини на учење.

Група од 20-тина деца заедно со директорката Лилјана Костовска во периодот од 22-24 ноември 2015 година беа гости на хрватските пријатели од

основното училиште Бијаќи од Каштел Нови. Заедничкото учество во овој проект учесниците го насочија кон меѓугенерациската солидарност и интеркултурната соработка. Токму од овие причини, домаќи-

ните организираа работилници за вежбање на комуникациски вештини, а гостите им го пренесоа своето искуство темелено на македонската традиција.

Домаќините и гостите ги посетија сите знаменитости на Трогир, Солин и Сплит, каде беа во посета на МКД „Македонија“ од Сплит. На крајот беше договорена возвратна посета на основното училиште Бијаќи кај македонските пријатели.

B. M.

CJENIK REKLAMA I PRETPLATE GLASILA „MAKEDONSKI GLAS“

Cjenik korištenja reklamnog prostora u glasilu:

FORMAT	CRNO-BIJELO	KOLOR
1/1 A4	600 kuna	900 kuna
1/2 A4	450 kuna	600 kuna
1/3 A4	300 kuna	450 kuna
1/4 A4	225 kuna	300 kuna
1/8 A4	150 kuna	225 kuna

Pretplata: godišnja (6 broja) iznosi 60 kuna za Hrvatsku te 120 kuna ili 17 eura za inozemstvo. Kunski žiro račun: Privredna banka Zagreb (PBZ) – IBAN: HR6023400091100038804. Devizni račun za inozemne uplate: PBZ, 703000-256122, SWIFT: PBZGHR2X i IBAN. Adresa: Zajednica Makedonaca u RH, Masarykova 16/1, 10 000 Zagreb, Republika Hrvatska. Potrebno je priložiti potvrdu o uplaćenju pretplate te ime i adresu dostave glasila „Makedonski glas“.

Вкусовите на Македонија

Брза пита од леб

Потребно е: половина леб, 4 јајца, 200 гр. шунка, 200 гр. кашкавал, 2 страка млад кромид, 1 лажица брашно, малку сол и прашок за печиво.

Подготовка: Најдобро е лебот да биде од еден ден претходно, за да може полесно да се истроши. Во него се додаваат насечкани шунката, кашкавалот, младот

кромид, една лажица брашно, сол и половина мала лажичка прашок за печиво. Сето тоа се прелива со 4 јајца претходно изматени. Целата смеса добро се меша и се налева во тавче претходно намачкано со масло и побрашнето. Се пече околу 25 минути, додека да не порумени. Се служи топло или ладно, како предјадење.

Потребно е: За плескавиците: 700 гр. свинско мелено месо, 300 гр. јунешко мелено месо, 100 гр. кромид, 1 чеш-

не лук, 1 лажица вегета, мала лажица црн пипер, малку сол, 100 мл. масло; За сосот: 500 гр. свежи печурки, 500

Македонски плескавици со сос од печурки

мл. павлака за варење, црн пипер, сол, вегета, 1 лажица толчени црвени пиперки, по желба благи или лути, и малку масло.

Подготовка: Кромидот се меша со месото, се додава лукот, црниот пипер, солта и вегетата, па се меси во хомогена смеса. Од подготвената смеса се обликуваат плескавици дебели 1 см. Се печат на скара или се пржат во тавче на малку

масло. На испечените плескавици, додека се уште топли, се додава претходно подготвениот сос од печурки. Печурките се пропржуваат на малку масло, потоа се додава павлаката за варење и се оставаат на оган заедно околу 3-4 минути, додека да се згусне сосот. Пред крај, се зачинуваат со црн пипер, една лажица вегета и една лажица црвен толчен пипер.

Посен колач со кокос

Потребно е: 1 чаша јогурт, 1 чаша млеко, 1 чаша шеќер, 1 чаша масло, 1 чаша кокос, 1 ванилин шеќер, 2 чаши брашно, 1 лажица прашок за печиво. За глазура: 100 гр. чоколада и 3 лажици масло.

Подготовка: По наведениот ред се мешаат состојките. Шеќе-

рот се става претходно во млекото за да се стопи. Се пече 30 минути на 180 степени, во намастен и побрашнет плех (помал). Малку да се излади, па се прелива со чоколадната глазура. Ова е многу вкусен, брз и лесен десерт кој е готов за кратко време.

М. Г.

ПЛАЧКОВИЦА

Македонија крие небројни убавини, места каде наоѓаат душевен мир, каде срцето се полни со емоции и гордост, каде ја негувате љубовта кон родната земја. Едно од тие места е и планината Плачковица. Таа се простира во источниот дел на Македонија, помеѓу градот Радовиш и Струмичко-радовишката Котлина на југ и Кочанската Котлина на север. Највисок врв е „Лисец“ (1754 м).

Плачковица е стара грамадна планина и со долината на Зрновска Река поделена е на два дела, источен и западен. Релјефот и е мошне интересен, а геолошкиот состав го чинат гранити, кристалести шкрилци, гнајсеви и тесен појас на мермери. Западните и југозападните падини се голи и развиена е ерозија, додека другите делови се под шума. Реките кои се побогати со вода имаат длабоки речни долини и голем надолжен пад, каменливи корита и кристално бистра вода. Зрновска Река има импресивни брзаци, водопади и вирови, а минувањето покрај нив е вистински адреналински предизвик. Ова подрачје е со умерено-континентална до средоземна

клима и поради тоа има богата флора и фауна со неколку ендемски видови.

Кањоните „Камник“, „Козјак“ и „Зрновка“ кои се наоѓаат на Плачковица нудат прекрасни природни убавини, а атрактивна туристичка дестинација се и пештерите. Нив ги има повеќе, од кои се пет достапни за посетители. Најголема е т.н. „Голема пештера“ со должина од 600 м. Таа плени со своите пештерски украси и е предизвик за спелеолозите. Помали се пештерите „Куп“, „Ајдучка“, „Туртел“ и „Понор“, но и тие се богати со пештерски украси и лесно достапни за посетителите.

Во селата на оваа питома и пребогата со вода планина живее народ кој себе се нарекува „Јуруци“. Тие како сточари биле задолжени за обезбедување храна на војската. Зрновци, Градец, Блатец, Аргулица и Радање се традиционални села со доста сочуван стил и начин на живот каде и денес може да се сретнат луѓе облечени во народни носии.

Токму на Плачковица се планира изградба на првата македонска астрономска опсерваторија. Таа ќе биде поставена на

1400 м н.в. во срцето на планината и освен за научно-истражувачки и едукативни цели ќе биде привлечна и за туристите.

За потеклото на името Плачковица, една легенда вели дека татко му на Александар Македонски, Филип II, го донел синот во Светиот Град на планината кај некоја жена која имала моќ да лекува, за да го излекува од преголемото плачење кое го обземало. Жената им рекла дека е детето здраво, а плаче поради тоа што во себе поседува огромна енергија од која се ослободува на тој начин. Му предвидела дека ќе стане крал на светот и ќе ја надмине славата на татко му. Филип II и кралот Липиј кому Светиот Град му бил престолнина, од радост и олеснување се расплакале и по нивниот плач планината го добила своето име.

Плачковица е планина која остава посебен впечаток и која треба да се посети и доживее, било за разгледување, рекреативно планинарење или само за прошетка во недопрената природа.

Е. Петровска